

Hřebeny Hrubého Jeseníku s nejvyšší horou Praděd

Vítejte v divokém a tajemném pohoří Hrubého Jeseníku, které je druhým nejvyšším v České republice. V kraji bezlesých hřbetů, hlubokých údolí, horských potoků s vodopády, smrkových pralesů, rašeliníšť, lavinových drah, kamenných moří a skal. Vítejte v chráněné krajinné oblasti Jeseníky, čtvrté největší v České republice. Celé území je z 80 % pokryto lesy. Bezlesé vrcholy – horské hole jsou osídleny vegetací a faunou podobnou alpským loukám i severské tundře.

Rašeliníště Rejvíz

Zdejší krajinu formovaly ledovce a drsné klima poslední doby ledové. Působením mrazu a rozlamováním hornin vznikly zajímavé skalní útvary, jako jsou Petrovy kameny, skály Kepníku, Vozka a mnohé další. Místem, kde před desítkami tisíc let působil na své okolí horský ledovec, je ledovcový kar Velké kotliny. V poledové době se vyvinula četná rašeliníště, která zadržují vodu v krajině dodnes. V Jeseníkách se vyskytují minerální prameny, jejichž vodu můžete ochutnat například v lázních Karlova Studánka.

Tím nejcecnějším v Jeseníkách jsou smrkové pralesy sahající až k samotné horní hranici lesa nebo velmi zachovalé bučiny. V nejvyšších polohách přecházejí lesy v přirozené bezlesí označované jako horské hole. Takové hole najdeme u nás jen ve třech pohořích: Krkonoších, Hrubém Jeseníku a v malé míře na Králickém Sněžníku.

Lidé kolonizovali Jeseníky postupně od středověku a těžili zde různé druhy rud a samozřejmě dřevo. Ve 2. polovině 20. století pozměnily přírodní tvář Jeseníků moderní

technické stavby, jako jsou vysílače na Pradědu nebo přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně.

Jeseníky jsou domovem mnoha vzácných a chráněných druhů. V nejvyšších polohách můžeme zahlédnout nenápadného ptáka lindušku horskou či motýla okáče menšího. Hnízdí zde nejvíce párů sokola stěhovavého v České republice. Lesnaté polohy jsou domovem datlíka tříprstého, jeřábka lesního nebo čolka karpatského. Z rostlin zaujmou endemity, tedy druhy, které se vyskytují jen zde, jako například hvozdík sudetský nebo zvonek jesenícký. Roste tu hořec tečkovaný, violka žlutá sudetská a spousta jiných zajímavých rostlin.

Sokol stěhovavý

Zvonek vousatý, maskot Informačního střediska CHKO Jeseníky

Symbolem informačního střediska je zvonek vousatý. V České republice roste jen v Jeseníkách a na Králickém Sněžníku. Proto se stal ikonou Jeseníků a naleznete jej i ve znaku CHKO. Tuto vzácnou rostlinu můžete v letních měsících vidět v okolí Ovčárny nebo Barborky. Jméno dostala díky dlouhým chlupům, které porůstají celou rostlinu, zejména ale vnitřní strany cípů korunních lístků. Roste ve vysokých nadmořských výškách nad horní hranicí lesa. Jeho chlupy tvoří vousatý kabátek, který ho chrání proti zdejšímu chladnému horskému počasí.

Informační středisko chráněné krajinné oblasti Jeseníky – Karlova Studánka

Informační středisko CHKO leží v samém srdci Jeseníků, v malebné lázeňské obci Karlova Studánka. Svůj název dostala po Karlu Ludvíkovi, slavném vojevůdci, který porazil Napoleona I. Bonaparta. Informační středisko se nachází v altánu na horním okraji obce při příjezdu od obce Malá Morávka. Jsou tu vystaveny fotografie jesenícké přírody a krajiny, k dispozici jsou různorodé informační materiály. Součástí objektu je venkovní geologická expozice čítající 343 velkých kamenů, zachycující rozmanitost hornin Hrubého i Nízkého Jeseníku, Rychlebských hor a Králického Sněžníku.

IS CHKO Jeseníky – Karlova Studánka
793 24 Karlova Studánka
GPS: 50.0742111N, 17.3004569E
tel.: +420 732 360 544
e-mail: jeseniky@actaea.cz

www.dumprprirody.cz/
informacni-stredisko-chko-jeseniky/

Provoz informačního střediska zajišťuje: Actaea – společnost pro přírodu a krajinu, z.s. Karlovice 279, 793 23, **www.actaea.cz**

Správu a péči o CHKO Jeseníky zajišťuje Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, regionální pracoviště Olomoucko, Správa CHKO Jeseníky, Šumperská 93, 790 01 Jeseník, e-mail: jeseniky@aopk.gov.cz **jeseniky.aopk.gov.cz**

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky v roce 2019. **ISBN 978-80-7620-185-9**, 2. vydání ©2025

Text: Eva Kyšová, Kateřina Kočí, Vít Slezák, fotografie: Viola Hertlová, Květa Černohlávková, Kateřina Kočí, Martin Kočí, Tomáš Kuras, Eva Kyšová, Zdeněk Patzelt, Petr Šaj, ilustrace: Iveta Albrechtová Dučáková, mapy: Lucie Jebavá, grafický návrh, sazba: Zita Nielsen, tisk: Tiskárna Daniel s.r.o., náklad: 1 000

Víte, že...

- hlavní hřeben Hrubého Jeseníku tvoří hlavní evropské rozvodí mezi Baltským a Černým mořem?
- v roce 1913 byl v Jeseníkách uměle vysazen kamzik horský dovezený z Alp?
- nejvyšší vodopád v Jeseníkách je Vysoký vodopád na Studeném potoce, který dosahuje výšky 28 m?
- v roce 1904 byl vyhlášen Janem II. z Lichtenštejna v oblasti Šeráku tzv. Lichtenštejnský prales? Jednalo se o nejstarší rezervaci na Moravě.
- Velká kotlina si díky své druhové pestrosti vysloužila přezdívku „botanická zahrada Jeseníků“?
- v Jeseníkách rostou i exempláře smrku ztepilého, jejichž stáří dosahuje téměř 500 let?

Děkujeme Vám za ohleduplné chování k našemu společnému přírodnímu dědictví, za to, že

- vjíždíte a parkujete jen tam, kde je to povoleno
- v přírodních rezervacích se pohybujete pouze po turistických značených stezkách
- při jízdě na kole berete ohledy na okolní přírodu i ostatní návštěvníky
- táboříte a rozděláváte oheň jen na vyhrazených místech, nebívakujete v rezervacích
- chráníte živočichy a rostliny v jejich přirozeném prostředí
- odnášíte z přírody své odpadky

Rolandův kámen, známý též pod názvem Křížek, je skalní útvar nacházející se severně nad Karlovou Studánkou. Na něm je upevněn velký dřevěný kříž, který nechal vztyčit velmistř Řádu německých rytířů v roce 1924. K této 35 metrů vysoké skále se váže řada pověstí. Podle jedné z nich vymrštil kámen samotný dábel ve snaze trefit kostel v Karlově Studánce. Trasa k němu vede po modře značeném lázeňském okruhu.

Naučná stezka prochází krajem travnatých holí hřebenových partií Hrubého Jeseníku. Trasa dlouhá dvanáct kilometrů začíná u chaty Ovčárna, pokračuje přes Vysokou holi, Velký Máj a Jelení hřbet až na Skřítek. Cestou se budete moci kochat nádhernými rozhledy, tedy pokud to dovolí nevyzpytatelné počasí. V kraji najdete stopy po poslední době ledové v podobě kamenných moří i lidské činnosti za poslední staletí. Aby se zachoval krajinný ráz bezlesí hřebenových partií, je celá stezka bez informačních panelů. Doprovodný text ke stezce je k dispozici v Informačním středisku CHKO Jeseníky – Karlova Studánka.

Průvodcem naučné stezky je skřítek od Petrových kamenů, který vás provede po nenáročné trase na vrchol Pradědu. Po asfaltové silnici mohou vyrazit i rodiny s malými dětmi a lidé se sníženou pohyblivostí. Po cestě vás skřítek seznámí s informacemi o obyvatelích zdejších hor a historií národní přírodní rezervace Praděd.

Velká kotlina bývá nazývána „botanická zahrada Jeseníků“. Patří mezi přírodovědecky nejceněnější místa ve střední Evropě. Kdysi ji vymodeloval horský ledovec. Svět rozeklaných skalisek, pramenů, lavin, bezlesí s velkým množstvím živočišných a rostlinných druhů můžete obdivovat z vyhlídek naučné stezky. Ta začíná na konci obce Karlov pod Prádemem, dále pokračuje po modré turistické trase podél řeky Moravice, úbočím Velké kotliny až na Ovčárnu.

Stežka vede po hřeběni z Červenohorského sedla do Ramzové nebo naopak. Prochází jedním z nejstarších chráněných území u nás. Dozvíte se, jak se v sedle pod Červenou horou mýjeli formani s lyžaři a turisty, příběh o pomalovaných horách nebo o léčivé vodě z Vřesové studánky. Přivoníte k rašeliníšti, překročíte historickou hranici tří panství, při výstupu na Keprník projdete nejvyšším lesem v Jeseníkách. U chaty Jiřího na Šeráku se pokocháte výhledy do Polska a seběhnete kolem koňské vyhlídky, kde oddychovali formani cestou na Šerák, přes „smutný“ les až do cíle putování do Ramzové.

Stežka vás seznámí s největším vrchovištním rašeliníštěm na Moravě a ve Slezsku, kde hloubka rašeliny dosahuje až 6 m. Zjistíte, jak vzniká vrchoviště a jaké druhy rostlin a živočichů hostí. Uvidíte mokřadní louky na Rejvízu, výhledy na okolní krajinu, přirozené i kulturní lesní porosty a také Velké mechové jezírko. U pomníku obětem 1. světové války se seznámíte s historií osady Rejvíz. Průvodcem vám bude pastýř Gill ze zdejších pověstí.

Karlovice leží jen kousek za hranicí CHKO Jeseníky. Ve Vzdělávacím centru VÍCE Ve mylně Karlovice se seznámíte s přírodou Jeseníků pomocí všech smyslů, ale i s historií budovy bývalého strojního mlýna, ve které se centrum nachází. Byla by jistě škoda vynechat výstavu tradičního bydlení v sousedním Muzeu Kosárna, které je národní kulturní památkou.

Foto: vzdělávací centrum v budově bývalého strojího mlýna v Karlovicích

